

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre . . . 200 Lei
 Félévre . . . 100 Lei
 Negyedévre . . . 50 Lei

HIRDETME NYEK DÍJA:
 milliméter díjszabás szerint.

Nyilttéri közlemények sora:
 25 Lei.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Sándory Mihály.

Megjelenik vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Regele Ferdinand-ut 34.
 (Sándory-ház.)

Kéziratokat csütörtök estig
 fogadunk el.

Telefon: 14.

Egyes szám ára 4 Lei.

GYERGYÓ

A székely közbirtokosságok védelmében dr. Pál Gábor csikmegyei képviselő memorandumot nyújtott be a kormányhoz.

Azok ellen a rendelkezések ellen, amelyek a székely közbirtokosságok vagyonbiztonságát és zavartalan birtoklását veszélyeztetik, Pál Gábor dr. csikmegyei magyar képviselő memorandumot adott be a kormányhoz. A memorandum a következőket adja elő:

Miniszter Ur! Az 1910. évi erdőtörvényt a Monitorul Oficial 1923. év (junius) 59-iki számában kihirdetett törvény a csatolt területekre is életbeléptette. Az erdőtörvénynek a kisbirtokosságok vagyonkezelésének ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseit a csatolt területeken teljesen összehavarták a különböző hatóságok s ezáltal a súlyos jogtalanságok olyan sorozatát követték el, amelyek orvoslása és elhárítása a legsürgősebb intézkedéseket követeli meg.

1. Az erdőtörvény 52. szakasza szerint a közbirtokosságok igazgatósága felett a Népbankok központi pénztára gyakorol ellenőrzést és felügyeleti jogot. A szövetkezetekről szóló törvény 160-ik cikke az erdőtörvény előbb említett rendelkezéseit megváltoztatva a népbankok központi pénztárának ellenőrzési és felügyeleti jogát az Oficiul Național al Corporației Romane-re ruházza át. A most hatályban lévő törvény értelmében a közbirtokosságok vagyonkezelésének ellenőrzése tehát kizárólag ennek a hatáskörébe tartozik.

2. Az Inspectoratul Gen Adm. Reg. Cluj 1931. évi 1998. számú rendeletével a közbirtokosságok vagyonkezelésének felügyeletére utasította a főszolgabírákat, akiknek törvény szerint a közbirtokosságokra vonatkozóan semmiféle jogkörük nincs. A rendelet hivatkozik ugyan a közigazgatási törvény 324. cikkére, ez azonban nem vonatkozik a közbirtokosságokra. A főszolgabírák intézkedéseket adnak ki a közbirtokosságok vezetőinek és ezáltal beleavatkoznak

abba a jogkörbe, amelyet csak az Oficiul Național al Corporației Romane gyakorolhat a törvény értelmében.

3. Az erdőtörvény 52. cikke értelmében a kisbirtokosok erdejének üzemben tartási módja felett az ellenőrzést a földmivelésügyi minisztérium gyakorolja erdészeti közegei útján és megtehet minden olyan intézkedést, amelyek az erdészeti üzemből megmaradás érdekében szükségesek. Nyilvánvaló, hogy ez a jogkör csupán az erdőigazgatás körébe eső ügyekre terjedhet ki. A Monitorul Oficial 1925. évi 86. számában kihirdetett Regulament részletesen körülírja az erdészeti közegek hatáskörét és ezek szerint az erdők határainak megállapítása, a technikai munkálatok elvégzése, az erdőoltások és üzemből megmaradásának felügyelete, erdőeladási árak becslés útján való meghatározása, az erdőőri személyzet ellenőrzése tartozik kizárólag jogkörükbe.

Ugyanezen rendelkezések szerint a járási erdőgondnokság képviselője a közbirtokosságok közgyűlésein csak akkor vehet részt, ha azok erdőkre vonatkozó ügyeket tárgyalnak és az évi költségvetés a próbálása csupán azon szempontból illeti meg, hogy abban az erdők adminisztrációjával, őrzésével és az erdőoltással járó törvényszerű kiadások felvételének.

A járási erdőgondnokságok azonban a törvény ezen rendelkezéseire való tekintet nélkül az erdőigazgatóság jogkörébe eső olyan intézkedéseket is tesznek, melyek a közbirtokosság tulajdonjogát súlyosan sértik. A közbirtokosságok közgyűlésein az említett rendelkezések ellenére résztvesznek az erdők kezelését nem érintő tárgysorozat megvitatásában is, javaslatokat és tiltakozásokat terjesztenek elő. A közbirtokosságok költségvetéseiből pedig teljesen

jogtalanul, megszavazott tételeket törölnek ki, holott a Regulament szerint a közbirtokossági erdők állami kezelése nem érinti az erdőtulajdonosoknak a jövedelmek felhasználására vonatkozó jogát.

4. Világos, hogy a járási erdőgondnokság nem tehet a közbirtokosságok adminisztrációjára, könyvvezetésére stb. rendelkezéseket, mert ez a jogkör az Oficiul Național al Cooperației Romane hatáskörébe tartozik. Mégis a csikszentmártoni erdőgondnokság 1931. aug. 1-én, 968. szám alatt rendeletet adott ki a körzetébe tartozó közbirtokosságoknak és meghagyta, hogy 11-féle regisztert vezessenek, iktató könyvekről, postakönyvekről, bevételekről, kiadásokról, leltárakról, nyilvántartásokról, közgyűlésekről és igazgatósági ülésekről, vagyis csupa olyan ügyekre nézve, amelyek felügyeletét az erdőtörvény 52. cikke, illetve a szövetkezeti törvény 160. cikke az Oficiul Național al Cooperației hatáskörébe utalta.

A csikszentmártoni erdőgondnokság említett rendelete azt is tartalmazza, hogy a 11 regiszter csak kizárólag az állam nyelvén vezethető. A járási erdőgondnokság olyan kérdésben való intézkedésre is feljogosítva érzi magát, melynek szabályozására csak a törvényhozás lehet illetékes. A közbirtokosság különben nem egyéb, mint törvény által vagyonközösségre kötelezett társulása a kisbirtokosoknak az erdőkre vonatkozóan. Ez a vagyonközösség tehát magántulajdonokat foglal össze. Az 1919. évi párisi nemzetközi szerződés biztosította a kisebbségeknek azon jogát, hogy nyelvüket a magánéletben és így a gazdasági ügyekben is szabadon használhassák és kimondotta, hogy semmiféle törvény, rendelet, vagy intézkedés nem állhat ellentétben a nemzetközi egyezményekkel. A csikszentmártoni járási erdőgondnokság rendelete tehát olyan jogot érint, melynek korlátozására még az állam törvénye sem tartalmazhat hatályos rendelkezéseket és amely a magángazda-

A csomafalvi várhegy.

„Zsarnok ül a hős nép nyakán,
 Karja sullyal fekszik a hazán.”

A Székelyföldön a várhegy nevezetű helyeken nem kell mindenütt a kő- és mész-törmelékeket, a sáncot, illetve az árkokat keresni, mert a várak nagyon sok helyen hatalmas főtörzsekből voltak építve.

A várak erősségét legtöbb helyen a természet adta. A hegy meredeksége, megközelíthetlensége jelölte meg, hogy erre vagy arra a helyre, milyen anyagból lehet sásfészket építeni.

Az építkezés arra irányul, hogy azon a helyen, ahol támadni lehet, a faalkotmány a legerősebb legyen. Ilyen helyeken hatalmas sánccokat is ástak. Azok idő folytán úgy átalakultak, hogy manapság már nem lehet megállapítani mesterséges, vagy természetes voltukat.

Litteráti István: Az eszelős, zsarnok és a gyáva Báthory Zsigmond Urunknak az 1581-ik esztendejében lett Erdélynek fejedelme. Erdély pénzügyei rendben voltak, amikor Ókegyelmessége került a fejedelmi székbe. Uralkodásának első éveiben kiürült a kincstár. Nem csoda. Udvara tele volt: külföldi művészekkel, bohócokkal és hölgyekkel, akikre a fejedelemség jövedelmét könnyelműen pazarolta el. Külpolitikája

nem felel meg Erdély érdekeinek. A törökkel most kikezdeni, nagyon rossz következménnyel fog járni.

Bóné László: Ámíóta ebbe a sásfészekbe visszahúzódtam, nagyon keveset tudok a világ folyásáról.

Litteráti István: Édes László bátyám! Hogy tudott ebbe a rengetegbe rejtett sásfészekbe vonulni? Öt nap óta bolyongottam a rengetegben, amíg feltaláltam.

Bóné László: Litteráti öcsém! Országunkban ma-holnap olyanok lesznek a közállapotok, hogy félrevonulásom okát nem fogod kutatni, hanem annak helyes voltáról meg fogsz győződni. Már magában az a gondolat, hogy a fejedelem a törökkel akar kikezdeni, a legnagyobb veszedelemet magában rejt.

Öt napi bolyongásodat nem értem. Parajd-ról a Kisküküllő mentén egy nap alatt nyugalmasan ide lehet jöni.

A Kisküküllő Délhegy északnyugati oldalán ered. Ha valaki ide akar jöni, a Kisküküllő völgyén a rengeteg erdőségben lévő csapáson fellovagol a Kisküküllő eredetéhez. Innen az útját északkeleti irányba Gyergyó felé veszi és ebbe a szűk völgybe ér, ahol jelenleg vagyunk és sásfészke is van.

Litteráti István: Most már értem, hogy az öt napi bolyongásomnak mi volt az oka. A

Bucsin hegyén kerestem édes bátyám sásfészket. Gyergyó belterületére kerültem és ott alig tudnak sásfészkekről. Ugy csak találomra indultam ide. Szerencsémnek köszönhetem, hogy ide találtam.

Bóné László: Nagyon jó, hogy Gyergyóban nem tudnak sásfészkeket hollétéről, mert olyan idők fognak bekövetkezni, hogy erre nagy szükségünk lesz! Feleségem, fiam és leányom itt vannak. Kevésszámú eselődéssel, ha szükség lesz, megvédjük sásfészkeinket, de arra úgy hiszem alig kerül sor!

Litteráti István: Édes László bátyám! Én betekintek Kolozsvárra. Kíváncsi vagyok arra, hogy az eszelős fejedelmünk mit akar megszavaztatni a rendekkel? Ha csakugyan a közállapotok olyan rosszak fognak lenni, mint bátyám sejt; ha édes bátyám nem kifogásolod, egy időre vendéged fogok lenni.

Bóné László: Édes öcsém! Bármikor szívesen látlak. Azonban arra kérlek, hogy lehetőleg senki se tudja meg, hogy merre van a sásfészkeim!

Litteráti István: Az eszelős fejedelmünk Urunknak a folyó 1598-ik esztendejében megtartá a híres kolozsvári országgyűlést. Mindenáron Rudolfal akart szövetkezni. Az országgyűlés tiltakozása annyira megfélemlítette, hogy

Ne rendeljen postán sorsjegyet, mikor Márk István-nál megkaphatja költségmentesen.

Huzás április 23. és 24-én!

sági ügyeknek az anyanyelven való intézkedését tenné lehetetlenné.

5. Az erdőtörvény pontosan szabályozta azon jogkört, amely közbirtokosságokra vonatkozóan a járásbírákat illetné meg. A járásbírák azonban e törvényes hatáskört túllépve, olyan intézkedéseket is foganatosítanak, amelyekhez a törvény nem ad jogot. Például vagyonkezeléseket, számadásokat és számadási okmányokat vizsgálnak felül, amely jogkör nem illeti meg. De a járásbírák az erdőtörvényben részükre fenntartott jogkörben is sokszor a törvény világos rendelkezései ellenére járnak el. Az erdőtörvény 46. cikke ugyanis azt rendeli, hogy az igazgatók elmozdítása felett a járásbíró csak

azoknak meghallgatásával határozhat. Ennek ellenére számos közbirtokosságnál az igazgatóságot a járásbírák az ellenük beadott panasz alapján, meghallgatásuk nélkül, mozdították el, ami arra vezetett, hogy megnövelte az alaptalan panaszok számát és az ezzel járó bosszúálló ellenségeskedéseket. Számos esetben a járásbírák az őket megillető kinevezési jog alapján a feljelentőket nevezték ki a közbirtokosság ideiglenes igazgatóinak, akik a közbirtokosságnak helyrehozhatatlan károkat okoztak.

Az előadottak meggyőződést nyújtanak arra nézve, hogy sürgős intézkedés szükséges a közbirtokosság vagyonkezelésének felügyeletére és a hatáskörök pontos körülírására.

A leszerelési konferencia.

A leszerelési világkonferencia Genfben, április 12-én hosszabb szünet után ismét megkezdte munkáját. A főbizottság első ülésén Henderson elparentálta az elhunyt Sokal minisztert, Lengyelország első népszövetségi delegátusát, majd Gibbson brüsszeli amerikai követ, az amerikai leszerelési delegáció vezetője terjesztette elő javaslatát a nehéz tüzérség és tankok, valamint a gázháború teljes kiküszöböléséről. Hangoztatta, hogy az amerikai felfogás az államok határainak biztonságát abban látja, ha a támadással szemben a védekezés fölénybe kerülhet. Ennek elérése érdekében indítványozza az amerikai terv az igen hatékony támadó fegyverek betiltását.

Sir John Simon angol külügyminiszter örömmel üdvözölte a javaslatot.

Nadolny német fődelegátus volt a következő felszólaló. Nadolny kihangsúlyozta, hogy

az amerikai javaslatot ugyanazon eszmék hatják át, mint a német tervet, de az amerikai leszerelésre vonatkozó követelések nem olyan messzemenőek, mint ahogy azt a németek kívánják.

Litvinov, az orosz megbízott újabb leszerelési javaslatot terjesztett elő. Eszerint a hatalmak köteleznék magukat arra, hogy bizonyos százalékos arányban szállítsák le felszerelésüket és hadseregüket. Harmincezer főnyinél kisebb hadsereg nem volna csökkentendő. Harmincezerrel kétszáz ezerig a csökkentés 5—40 százalék, kétszáz ezeren felül ötven százalék. Litvinov beszéde végén gunyosan kérdezte, vajon a hatalmaknak egyáltalában szándékuk-e a fegyverkezés csökkentése, vagy pedig azt akarják, hogy a konferencia véglegesen csődöt mondjon.

nisz és jézdijak megállapítása. 9. Pénztárnok választása. 10. Hátrálékok behajtására határozat. 11. Indítványok.

— Csikvármegye 1932. évre közmunka szolgáltatást létesített. Csikvármegye intermárbizottsága az 1932. évre a közmunka szolgáltatást a következő alapon rendezte: a jármű tulajdonosok két nap közmunkát kötelesek teljesíteni minden jármű után; a 21-től 60 éves koru lakosok, akiknek nincsen járművük, 5 napot. Azok, akik elfogadható okokból természetbeni közmunka szolgáltatást nem adnak, a következő összegekkel válthatják meg: járművenként napi 100 lej; kézi szolgáltatás napi 30 lej;

a közmunka alól mentesítve vannak a papok, aktiv katonák, hadirokkantak és özvegyek, járművel nem rendelkező asszonyok, munkaképtelenek és az elszegődött cselédek. A közmunkaszolgáltatás előttünk nem ismeretlen. Azonban lehetetlen, hogy amikor az adózó közönség utadókka is megnyomorított, akkor még közmunka szolgálatára is kötelezve legyen.

— **Köszönet.** A gyergyóalfalvi róm. kath. Népszövetségi Dalkör ezúton is hálás köszönetet mond a szárhegyi Előjáráságnak, Közbirtokosság és Legényegylet vezetőségének és az előadáson megjelent közönségnek a szíves pártfogásukért, mellyel a „Feketeszáru cseresznye” szárhegyi előadását teljes sikerhez juttatták.

— **Törvénytörési hírek.** Nicolae Pártu volt ditrói adóhivatali főnök, akinek letartóztatását Creanga vizsgálóbíró a ditrói adóhivatali betörés ügyében rendelte volt el nyolc hónapi vizsgálati fogság után a Tábla bizonyítékok hiányában szabadlábra helyezte.

Hlinka madéfalvi lakost, akit a csikszere dai törvénytörés Pasnicu tanácsa gyilkosságért öt évi kényszermunkára ítélte, a marosvásárhelyi Tábla felmentette.

— **„Nagyobb dolog Erdélyben kisebbségnek lenni, mint Pesten magyarnak.”** Makkai Sándor erdélyi református püspök, aki néhány hét óta a magyar fővárosban tartózkodik, a napokban a „Soli Deo Gloria” körben rendkívül érdekes beszédet mondott. Makkai többek között hangsúlyozta, hogy nagyobb dolog Erdélyben kisebbségnek lenni, mint Pesten magyarnak. Ismertette az erdélyi kulturális helyzetet, elmondta, hogy a kisebbségi gyermekeknek csak egyharmada jár felekezeti iskolába, jelentékenyebb része azonban állami iskolákba, amelyben román tanítók tanítanak. A gyermekek nem tudnak románul, a tanítók nem tudnak magyarul, ami gyakran súlyos ellentéteket idéz elő. Végül az erdélyi arisztokráciáról szólva Makkai kijelentette, hogy az erdélyi magyar mágnás-réteg, mint olyan, megszűnt, mert elszegényedett.

— **A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara közleményei.** A pénzügyminiszter f. év február hó 16-án kelt, 48358. számú utasításaiban nyomatékosan mutatott rá arra a lehetőségre, hogy az adótörvény 77. szakasza alapján úgy a kincstár, mint az adózó, felelősséggel támadhatja meg az adó kivetését.

A felelősségi bizottságok vizsgálataik során kiterjeszkednek az osztályozásokra, a felelősségi által felhozott bizonyítékokra, valamint általában a vállalat adott állapotára s amennyi-

HIREK.

— **A Gyergyószentmiklósi Sport Egylet közgyűlését** — miután az e hónap 3-ára összehívott közgyűlés nem volt határozatképes — április 17-én délután 2 órakor tartja a korecsolyapálya pavillonjában az alábbi tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Szakosztályok jelentése. (Tennisz, jég, vigalmi.) 5. Felügyelőbizottságok jelentése és felmentvények megadása. 6. 1932. évi költségvetés letárgyalása és elfogadása felett határozat. 7. 1931. évi számadások előterjesztése és elfogadása felett határozat. 8. Tagsági, ten-

unokatestvére, Báthory Boldizsár javára leköszönt és külföldre költözött.

Bóné László: Most igazán megkezdődik a közállapot elfajulása. Az az ingatag és eszelős Báthory Zsigmond nemsokára visszajő és akadnak, akik a fejedelmi szék újbóli elfoglalására segítik és jaj és háromszorosan jaj azoknak, akik a Rudolfal való szövetséget megakadályozták!

Édes Litteráti öcsém! Akik az országgyűlésen jelen voltak, meneküljtek, amerre csak tudtok, mert szomorú sors vár reátok!

Rémes napok vannak Kolozsváron. Báthory Zsigmond visszatért Erdélybe. Lemondását visszavonta és a fejedelemséget elfoglalta. Az országgyűlésen jelen voltak közül Kendy Sándor és 12 társát elfogatta és Kolozsvár piacán lefejeztette. Kovácsóczy Farkast és nagybátyját, Báthory Boldizsárt a szamosújvári várba záratta.

Egy csatlós: Litteráti uram! Egy perc is késő! A fejedelem hajdui keresik! Ha nem akar Kolozsvár piacán a 14-ik lefejezett lenni, tartson velem, mert egy pár óra múlva vége van. Litteráti: Ki csatlósa vagy barátom és ki bizott meg azzal, hogy felettem örködjél? Csatlós: Uram! Siessünk, mert az idő rövid és ha késedelmeskedünk, biztos lesz veszted! Utközben mindent megtudsz, most gyorsan kövess, mert minden perc késedelemmel életeddel játszol!

Litteráti: Én menekülök, de édesanyám és nővéremmel mi lesz? Azok már menekültek. Jó helyen vannak. Érettük ne aggódjál nagy jó uram! Litteráti uram, az idegen csatlós és három csatlósa kíséretében alig távozott el udvar-

házából, a fejedelem hajdui az udvarházat azonnal körülvették és mindenfelé Litteráti István uramat keresték.

Borus, ködös éjjel öt lovas halad a Kisküküllő legfelső völgyét borító rengeteg erdőben. Olyan szűk a csapás, hogy csak egyes sorban haladhatnak. Az előllovagló mint vezető és a többi parancsnoka, illetve gazdája viszi a szót. Barátom! Most már nem üldöznek. Elég csendben vagyunk. Az én három emberem hátra marad és elmondhatja, hogy ki az, aki annyira szíven hordja sorsomat? Csatlós: Egy nagyon szép nő, aki annyira aggódik nagy jó uram sorsa felett, hogy hetek óta alvás nélkül tölti éjszakáit!

Litteráti: Mondja a nevét barátom! Csatlós: Nem szabad nagy jó uram! Legyen türelemmel, mert egy pár óra múlva megtudja, hogy ki az a földi angyal! Annyit azonban megmondhatok, hogy a gondosság nemcsak nagy jó uram élete megmentésére, hanem vagyona megmentésére is irányul. Egy jó vezető parancsnoksága alatt tíz csatlós társam van oda, hogy nagy jó uram vagyonát megmentse az elkobozástól!

A csomafalvi várhegyi sasfészekben.
Bóné Margit: Édes atyám! Vajon sikerült-e Litteráti István megmentése? Édes leányom! Bátyád ügyességétől függ minden. Ha a kellő időben udvarházát elhagyta, nincs miért aggódnál. Édesanyja és nővére az éj folyamán megérkeztek és az ut fáradalmi miatt még pihennek. Édesatyám! Ezt nem is mondtad nekem. Az igaz, a sok gondban megfeledkeztem erről. Ha már édesanyja és nővére itt van, István is megmentült minden bizonnyal.

Litteráti István: Anyám, nővérem, hát itt kell lássalak? Özv. Litteráti Tamásné: Édes fiam! Nem elég jó helyen vagyunk? Bóné bátyád boldogult atyád igazi barátja és mondhatom, hogy jobb volt hozzánk, mint minden rokonsága.

Litteráti István: Margitnak, a két anyának és nővérenek kezet csókol. Oh Istenem! Még valaki hiányzik! Hol van az én kedves Árpád barátom?

Bóné László: Édes Litteráti öcsém! Az Árpád gyerek egy pár nap múlva itthon lesz. Legyünk addig türelemmel. Sasfészekünkben nem háborgat senki.

Bóné Árpád: A rémséges dolgok után a lefejezettek és a menekült főurak birtokait elkoboztatta a fejedelem. Most már a kincstárban a háborúra elég pénz van. Hogy mit várhat Erdély Báthory Zsigmondtól, arra rágondolni félelmes dolog. Képzeljétek: A szamosújvári várban nagybátyját, Báthory Boldizsárt és Kovácsóczy Farkast megfojtatta!

A két család békés napokat töltött a sasfészekben. Litteráti Istvánnak volt alkalma megtudni, hogy Bóné Margit volt élete és vagyona megmentője. Bóné Árpád Litteráti Katalinban találta fel igazi boldogságát. Kettős házasság fejezte be a két családnak a csomafalvi várhegyen a sasfészekben való tartózkodását. A tartózkodás addig tartott, amíg a nyavalyás és eszelős Báthory Zsigmond Erdélybe negyedikben visszatért és Urunknak az 1602-ik esztendejében véglegesen elhagyta Erdélyt!

Ferenczy Dénes.

ben indokoltnak bizonyul a felebbezés, az osztályozást, valamint az ezzel kapcsolatosan kivetett adót megváltoztatják.

Jóllehet az utasítás kategorikusan mondja ki, hogy a felebbezési bizottságok a patenta fixa osztályozásokat megváltoztathatják s következőképpen az ennek alapján kivetett adót is — több helyről az a panasz merült fel, hogy a felebbezési bizottságok az ilyen címen beérkezett felebbezések elbírálását megtagadják, mert a klasszifikáló bizottságok által megejtett osztályozásokat, valamint a kincstári képviselő által ezen osztályozásnak megfelelőleg eszközölt adó kivetését véglegesnek tekintik.

A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége a súlyos sérelem sürgős orvoslása, illetve a felebbezési bizottságoknak az utasítások betartására való rászorítása végett előterjesztéssel élt a pénzügyminisztériumhoz.

Tájékoztatásul és azzal a kérrrel hozzuk ezt az adófelebbezési bizottságokba a kamara által delegált képviselőknek tudomására, hogy említésre méltóbb sérelmeket Kamaránknak, de esetleg 4128—1932. számra hivatkozással közvetlenül a Kamarák Szövetségének (Uniunea Camerelor de Comerț și de Industrie, București, Str. Sărindar No. 17.) táviratilag tudomására hozni sziveskedjék.

A pénzügyminisztériumnak a vámhivatalokhoz küldött értesítése alapján közöljük az érdekeltekkel, hogy az Ausztriából és Magyarországból jövő könyvekre, újságokra és folyóiratokra, melyeknek behozatala meg van engedve, nem kell külön engedélyt kérni a Kompenzációs hivataltól.

Azokra az árukra azonban, amelyek az említett államokon át és osztrák vagy magyar fuvarlevéllel érkeznek Romániába, a címzettek engedélyt kell kérjenek a Kompenzációs hivataltól, mely a Bucureștiben székelő Banca Națională mellett működik. Címe: Oficiul de Compensatie dela Banca Națională a României, București.

Közöljük, hogy folyó év április hó 20 án d. e. 10 órakor a marosvásárhelyi vámhivatal raktárhelyiségében árverés fog tartatni különböző ki nem váltott árukra.

Az áruk névjegyzéke a Kamara hirdető tábláján ki van függesztve.

A budapesti mintavásárral kapcsolatos utazási és igen sok más kedvezmény igénybevétele jogosító vásárigazolványok az iparkamarához megérkeztek. Az igazolvány ára 120 lej. Vidékiek az igazolvány árának és a postaköltségnek beküldése esetén az igazolványt postán is megkaphatják. Gyergyószentmiklóson a vásárigazolvány-megrendeléseket Sándory Mihály nyomdatulajdonos ur gyűjti össze.

X — 27.
Marlene Dietrich.

Meghívó.

A Ditrói Takarékpénztár Részvénytársaság

XLI-ik évi rendes közgyűlését

f. év április 29-én d. u. 3 órakor az intézet helyiségében tartja meg, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megnyitása, határozatképesség megállapítása, a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság jelentése.
3. Felügyelőbizottság jelentése.
4. Mérleg előterjesztése, a nyereség felosztása iránti határozat és a felmentvény megadása.
5. 2 igazgatósági tag választása.
6. Alapszabályszerinti esetleges indítványok tárgyalása.

Ditrău, 1932. április 13.

Az igazgatóság.

— **Megalakul a romániai újságírók szervezetének csikmegyei tagozata.** A csikvármegyében dolgozó újságírók elhatározták, hogy megalakítják a szervezetüket és csatlakoznak a romániai újságíró szövetséghez. A sajtó csiki munkásai nemzetiségkülönbség nélkül lelkesen fogadták a megalakulás gondolatát és elhatározták, hogy rövidesen összehívják az alakuló közgyűlésüket.

— **Nyolc vulkán kitörése Délamerikában.** Az Andesekben és Középagentinában katasztrofális erejű földrengés volt. A Descabezadó tűzhányó néhány száz évi szünetelés után félelmetes erővel kitört és köveket, nagymennyiségű tüzes lávát dobott ki magából és hamuesővel borította egész Argentínát. A tűzhányó erupciós működésének félelmetes 20 órája után még másik hét vulkán is kitört. A hamueső oly nagyarányu volt, hogy a tűzhányótól ezer kilométernél távolabb fekvő Buenos Ayresben a tereket és utcákat félméteres hamu borította. Nemcsak Argentina, hanem Uruguay, Paraguay, Chile, Bolivia és Brazília déli és délnyugati része fölött is szitált a hamueső. Argentínában a lege-

lőket oly vastag hamuréteg borítja, hogy az állatok a mezőkön nem találhatnak táplálékot, a buzavetések pedig a hamu teljesen tönkretette.

— **Rossz üzlet a telefon.** A világ egyik leghatalmasabb vállalkozása az amerikai Morgan csoport tulajdonát képező I. T. T., mely a világ husz államának, közöttük Romániának telefonhálózatát és üzemét bérli. A két évvel ezelőtt a még sokszázmilliós osztalékot fizető I. T. T. részvények akkor 123 dolláros kurzuson álltak, — a szombati tőzsdei jegyzésben 5³/₈ dollár az árfolyamuk.

* Megvételre keresek egy drb. használt glicerines lökhárítót. Cim Márk Istvánnál. 3—2

X — 27.

Marlene Dietrich.

Különböző színű és nagyságu

gummilabdák

olcsó árban és nagy választékban

Márk Istvánnál.

Az Uránia mozgó hirei.

Gyors egymásutánban már a második filmjét mutatjuk be **Marlene Dietrichnek**, a németektől elhódított Paramount filmsztárnak. Ragyogó aszszonyisága s a filmjáték külső technikájának is abszolút birtokában vált a sztárok sztárjává, azzá, aki nemcsak szinpadai trükkök és kizárólag külsőségeik segítségével érnek el hatást, hanem komoly művészi kvalitásaikkal és különleges intelligenciájukkal. Nem hiába Reinhardt-színésznő volt még pár évvel ezelőtt, de művészi fegyverzettsége, eszközeinek disztigváltsága és finomsága letagadhatatlanul nyomják rá bélyegüket minden alakítására. Pedig ez a darab, az

X — 27,

mely 16., 17-én, szombaton és vasárnap kerül vetítésre sok és bő alkalmat nyújtana az elgaloppírozásra. Pompásan megkonstruált kémtörténet, melyben **Marlene Dietrich** játsza a „titokzatos asszonyt”, a kémnő szerepét. Idő: a világháború, szintér: a háborús Bécs és Oroszország. — Mert a kémnő élete nem lehet helyhez kötött, sőt igazi terrénuma az ellenség földje, ahol minden pillanatban a halállal kacérkodik. — Riválisa, egyben szerelmese is kém: az orosz vezérkari tiszt: **Viktor Mc. Laglen**, a nagyszerű férfiideal s úgy adódnak a helyzetek, hogy egyszer a kémasszony, egyszer az orosz kém találkozik riválisával az ellenséges ország kellős közepén. A nagyobb hős, a mártir közülük az asszony, aki a szerelem és honszeretet közti belső harenak végül is áldozatul esik.

Sternberg mesterrendező e film megalkotásával különleges nagyot produkált. A hajszolt helyzetek tempója a történésnek olyan ritmust diktál, mely egy pillanatra sem engedi az érdeklődés lanyhulását.

A zene az élmény komplexumba stilusosan illeszkedik bele s a hatás kiváltásban nagy szerepet kap.

23., 24-én, szombaton és vasárnap

Dal a boldogságról,

bájos filmoperett fut.

Raktáron állandóan és megrendelés szerint kapható részletfizetésre is kül- és belföldi **márványokban**, valamint szürke és rózsaszínű **trachit siremlékek** és **sirszegélyek**, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelüig.

Szakszerű betüvésés bármely nyelven és héberben is

Barabás Gergely kőfaragómesternél

Lăzarea jud. Ciuc (Szarhegy).

Vállalok bármilyen épület és kriptaeépítéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben, teljesen fagyálló anyagból.

Munkáimért írásbeli jótállással.

Szives megkeresésre árajánlattel, tervezéssel készséggel szolgállok.

A GYERGYÓI BANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.
GYERGYÓSZENTMIKLÓS
XIV. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT
1932. április hó 30-án (szombaton) d. u. 4 órakor fogja Gyergyószentmiklóson az intézet helyiségében megtartani, melyre a részvényesek tisztelettel meg-
hivattak*)

Tárgysorozat:

1. Az Igazgatóság jelentése az 1931. üzleti évről, zárószámadás előter-
jesztése és mérleg megállapítás.
2. Felügyelő-bizottság jelentése.
3. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentésének
megadása tárgyában.
4. Igazgatósági tagok választása.
5. Felügyelő-bizottsági tagok választása.
6. Esetleges indítványok.

*) Az alapszabályok 17. pontja értelmében: „Azon részvény, melynek alapján a szavazati jog gyakorolható, legkésőbb a közgyűlés előtt három nap-
pal, még le nem járt szelvényeivel együtt, az intézet pénztáránál, tölgyesi és
jenőfalvi fiókintézeteknél, vagy az igazgatóság által megjelölt letéthyelyen leté-
teményezendő“. Ez évben külön letét-helyet az igazgatóság nem jelölt meg.

Activ — Vagyon.

Bilanțul general la 31 Decembrie 1931. — MÉRLEG-SZÁMLA 1931. december 31-én.

Pasiv — Teher.

Activ disponibil — Rendelkezésre álló vagyon.		Lei	b.	Lei	b.	Pasiv neexibil — Saját tőkék.		Lei	b.	Lei	b.
Numerar — Készpénz					19,380	Capital de acți — Részvénytőke		5,000 000	—		
Activ reasabil — Realizálható vagyon.						Fond de rezervă — Tartalékalap		1,510.000	—		
Cambii — Váltók		24,777.864	50			Diverse fonduri — Kétes követelések tartaléka . .		700.782	—		
Efecte — Értékpapírok		152.989	—			Fond de rezervă filantropice — Jótékonyági alap		5.600	—	7,216.382	—
Debitori pe cont curent — Folyószámla adósok		1,883.864	40			Pasiv exigibil — Idegen tőkék.					
Debitori — Adósok		772.596	01	27,587.313	91	Depuneri de bancă — Takarékbetétek 13,706.826.45					
Activ imobilizat — Lekötött vagyon.						Creditori pe cont curent — Folyószámla- betétek 704.032 —		14,410.858	45		
Imobile — Ingatlan		1,574.865	—			Creditori — Hitelezők		892.757	60		
Mobilier — Berendezés		70.914	—	1,645.779	—	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék . .		42.453	—		
Pierdere — Veszteség				7.608	14	Reescont la Bc. Naționala — Visszeszámitolás a Bc. Naționalánál		5,017.220	—		
				29,260.081	05	Diversi efecte reescontate — Visszeszámitolás vegyes		1,680.410	—	22,043.699	05
										29,260.081	05

Pierdere — Veszteség. Contul de Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1931. — Veszteség-nyereség-számla 1931. december 31-én. Profit — Nyereség.

Pierdere — Veszteség.		Lei	b.	Lei	b.	Profit — Nyereség.		Lei	b.	Lei	b.
Salari și adaos de chirie — Tisztii fizetések				804.650	—	Interese — Kamatok				2,707.491	—
Spese — Költségek				474.346	—	Provisiuni și diverse — Jutalék és különféle . .				769.710	86
Impozite și taxe — Adó és illeték				323.067	—	Pierdere — Veszteség				7.608	14
Interese — Kamatok				1,071.806	—						
Interese reescontate — Visszeszámitolt váltókamat				715.145	—						
Impozit mobilier — Tőkekamatadó				95.796	—						
				3,484.810	—					3,484.810	—

Gheorgheni—Gyergyószentmiklós, 1931. december 31-én.

Din încredințarea direcțiunei — Az igazgatóság megbízásából:

Puskás István
vezérigazgató.

Miklósy Béla
igazgató.

Márk
márkája
márka

Csak 40 lej egy hónapban
és a legjobb könyveket olvashatja,
ha beiratkozik
Vajda Bözsi
kölcsönkönyvtárába
Str. Reg. Ferdinand 15. Telefon 15.

Rejtvények.
Jelige: Fejtörő az elme sportja.
Számrejtvény.
Beküldte Székely Kálmán, Gyergyó.
I.
15, 1, 17, 11, 17. Meleg égővi gyümölcs
12, 5, 2. Vizi állat
9, 12, 14, 20. Női név
19, 3, 10, 18, 17, 7. Balatoni hegység
2, 16, 4, 13, 6, 7. Férfi név
8, 13, 2, 20. Jegestengerben él
1—20. Mécs László egyik költeményének címe.
Betűrejtvény.
Beküldte Nagy Erzsike, Gyergyó.
II. III. IV.
Tur $\frac{i}{a} \frac{F}{E} \frac{S}{i} \frac{i}{i}$ VIII. gimn. végzet. polo Lelkész $\frac{x}{az}$
Beküldte: Mihály Frigyes, Gyergyó.
V. VI.
Bukarest Cal, Victoria No. 7. R Elem
2

A 15. számban között rejtvények helyes megfejtése:
Számrejtvény: I. Amit ma megtehatsz, ne ha-
laszd holnapra.
Betűrejtvény: II. Román történelem, III. Para-
dokszon, IV. A háboruban elesettek között, V. Szeretve
mind a verpadig.
Helyesen fejtették meg: Nagy Erzsike, Ilyés Ist-
ván, Székely Kálmán, Biró Béla Gyergyó.
Üzenet. M. F. Gheorgheni, beküldött rejtvénye
jó. Jönni fog.

SPORT.

Vasárnap, f. hó 17-én a Liceum és a „Kol-
ping“ szezonnyitó barátságos futball mérkőzést
játsszanak.

A hosszú téli pihenő után érdeklődéssel
várjuk a két rivális ellenfél összeadását. Jós-
latokba bocsátkozni az eredményt illetőleg ne-
héz. Az őszi forduló utolsó mérkőzését a Li-
ceum csapata egy gól különbséggel nyerte meg.

A mérkőzés fél 4 órakor kezdődik. Hely-
árak: 5, 10, 15 lej.

Román állami osztálysorsjáték!

240,000.000 össznyeremény, 40.000 nyerőszám.

A nyereményeket cégem útján fizetik ki.

A sorsjegyek **Maros-, Csik-, Udvarhely** megyei főelárusítását átvettem és az árusítást **már megkezdtem.** Sorsjegyeket postán, pénz előzetes beküldése mellett küldöm.

Révész Ernő Târgu-Mureș Piața 47.

Csiki intézőség:

Smilovits Mártonnál
MERCUREA-CIUC.

Gyergyói intézőség:

Márk Istvánnál
GHEORGHENI.

Gyergyószentmiklósi elárusító: Márk István könyvkereskedése, Transsylvania Bank fiókja, Berkovits Lázár,
Kahan I. könyvkereskedése.

Csikszeredai elárusító: Smilovits Márton, Agrár Tkp. R. T., Deutsch Miklós tőzsde, Gál Gyula tőzsde.

Ditrói elárusító: Transsylvania Bank fiókja, Székely Károly, Ditrói Takarékpénztár.

Sándory Mihály könyvnyomdája Gheorgheni—Gyergyószentmiklóson.